

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Parallela Geographica Italiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Nvm. 3. Ager Foroiuliensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13120

- VE-** Buia: *Buie*, vrbs populosa satis nec immunita.
 Fanum S. Laurentij: *San Lorenzo*, quæ vrbs se sponte Venetis submisit.
- NE-** MONTONA: *Montona*, in montis vertice satis ampla & frequens, olim sui iuris, & tantum 35. marcas auri Patriarchæ Aquileiensi pensitans.
- TÆ**
- DI-** Visina: *Visina*, loco salubri sita Grimanorum ditio.
 Castrum geminum: *Dui Castelli*, benè munitum oppidum.
- TIO-** Fanum S. Vincentij: *San Vincenzo*, seu *Vicenti*, vbi syluæ vastissimæ perutiles ad nauium fabricam.
- NIS.** Vallis: *Valle*, saluberrimi aëris vrbecula.
 Drignanum: *Drignan*, numeratur inter vrbes, licèt sine mœnibus, sat cultum oppidum, diues, & frequens.
- VRBES** PEDENA: *Pedena*, ciuitas Episcopalis.
- ISTRIÆ** PISINVM duplex Vetus & Nouum *Pisino Vecchio & Nuouo*, vtrumque per amœnâ planitiæ circumfusum, ex cuius agro multum sibi pecuniæ Austriacus colligit.
- CONTI-**
- NENTIS** Lupolianum: *Lupo glano*, oppidum amœnum.
- AV-** Cosliacum: *Cosliac*, olim ad lacum cognominem, qui Arsam flouium effundit, ab eius ripa iam nonnihil distitum est.
- STRIA-**
- CÆ** Cominum: *Comen*, aut *Comin*.
- DITIO-** Dorum: *Dorumberg*, aliter *Dorneberg*, ad Fl. *Vipao*.
- NIS.** Vipæum: *Vipao*, ad Fl. cognominem.
 Fanum S. Angeli: *S. Angelo*, aliter *S. Archangelo*.
- MON-** MONTES VENÆ: *Monti della Vena*, aliter *di Karso*, Istriam à Carniolâ dirimentes, & syluis confiti.
- TES** CALDERVS: *Monte Karso*, incubans sinui Tergestino.
- IS-** MONS MAIOR: *Monte Maggiore*, in sinum Carnerium, seu Flanaticum excurrens, & editissimus.
- TRIÆ**
- NVM. 2.** *Ager Foroiulienfis*: patria del Friuli.
- VR-** VTINA: *Vdine*, nunc sedes Patriarchæ Aquileiensis, ab Attilâ reparata dicitur dum has regiones depopulatur: quidam malè ab Vdinis Scythiæ populis dictam volunt: peiùs etiam ab Austriacis conditam nonnulli

B E S

arbitrantur, cùm eius mentio fiat in Gothicis & Longobardicis historiis, immo apud Plinium. Quas autem sit experta vices, vide apud Leandrum. A Venetis occupata est an. 1420.

CON-

PALMA, seu Palma Iustina, & Palma Noua: *Palma*, seu *Palma Nuova*, condi cœpta à Venetis 1593. in Italiæ tutelam, totius orbis absolutissima iudicatur, nouem Regiis instructa propugnaculis, & arce quæ totam urbem facillè tuetur; ad eam incile Veneti deduxere, vt huc omnia mari subueherent: hîc tormenta disposita 80. seposita 600.

T I-

CIVITAS FORI IULII: *Ciuita di Friuli*, olim Forum Iulium, euersum primò à Theodorico, deinde à Cagano Pannone: postea reparata dicta est Ciuitas Austriæ, quâ de re vide Candidum.

NEN-

Clusa: *Chiusa*, nos *la Cluse*, in itinere perangusto sita, præsidio Veneto instructa, & munita.

T I S

Ponteba, aliter Pons ad Fellam: *Ponteba*, vel *Pontafella* ferè ad confluentias Pontebæ, & Fellæ fluuiorum, vrbes duæ tantùm fluuio Pontebâ discretæ, Borealis Austriaci iuris, Australis Veneti.

AGRI

Ventionis Vicus: *Venzone*, ad confl. Vensonezæ, & Tiliauempti Maioris, burgus vbi merces excutiuntur: hîc quondam limes Venetorum, & Austriacorum fixus erat.

F O-

Glemona: *Gemona*, sat antiqua vrbs.

Ofopium, & Ofopum: *Osopo*, locus permunitus in rupe arte & naturâ inter Ledram fluuiolum, & *Taiarëto*.

Spilimberga: *Spilimberg*, oppidum perlautum, & frequens, & munitum.

R O-

Castrum Nouum: *Castro Nuovo*, inter montes situm.

Sauornianum: *Sauorgno*.

Soffimberga: *Soffimberg*, oppidum euersum in montibus.

Fanum S. Danielis: *S. Daniel*. } Has vrbes retinuit Patriarcha Aquileiensis.

Fanum S. Viti: *San-Vido*.

Belgradum: *Belgrado*.

Palatiolum: *Palazzuolo*, ad Fl. Stellam, eò vsque ma-

- gnas naues deferentem.
 Zulia, seu Iulia: *Zuglio*, de quo in vetere.
 Saciletum: *Sacileto*.
 Coloretum: *Coloredo*.
 I V- Portus Romatinus, & Portus Gruarius: *Porto Gruaro*, &
Porto Gruer, vbi imponuntur nauigiis merces Germa-
 nicæ, nauigiis efferendæ.
 Concordia: *Concordia* magnæ vrbs cadauer.
 Auianum: *Auiano*, à quo campi nomen habent.
 Portus Naonis: *Porto Nono*, amplum, nobile, & luculen-
 tum oppidum concessum à Venetis titulo Principatus
 LIEN- Duci Aluiano.
 Porcilia: *Porciglia*, modicum quidem, sed luculentum
 oppidum Comitum Porcilianorum, quibus & paret.
 Broniana: *Brognana*. Non desunt tamen qui tres has
 prædictas vrbes tribuant Marchiæ Taruisanæ.
 Sumaca: *Sumaga*.
 Prodolum: *Prodolo*.
 S I. Cordiua: *Cordenato*.
 Zoppola: *Zoppola*.
 Strassoldum: *Strasso'do*.
 Faniana: *Fagnana*.
 Alta villa: *Vill' Alta*.
 Trigesimum: *Tricesimo*.
- GRADVS: *Grado*, in Insula vrbs ædificata ab Aquileien-
 sibus, vrbe suâ per Attilam euersâ; quâ ex occasione
 factum vt circa DCX. quemadmodum aiunt Volater-
 ranus & Blondus, Patriarchatus diuideretur in Gra-
 densem & Aquileiensem; ille Venetias translatus
 est. Illic seruatur Cathedra S. Marci, eò missa ab
 Heraclio Imp. In ruinis vrbs penè iacet. Nunc Duca-
 tui vrbs illa à Venetis adscribitur.
 V R- Maranum, seu Marianum: *Marano*, ad Stagnum Cor-
 B E S uatum *Coruato*, quod panditur in sinum ingentem pi-
 scibus refertissimum; arcem habet quæ nonnisi fame
 M A- capipotest. Post Ripaltinam cladem prodita est Ma-
 RITI- ximiliano, recepta à Petro Strozza qui eam Venetis
 MÆ vendidi. Ga-
- FO-
 RI-
 IV-

LII. Capulæ: *Caorle*, ad Ducatum iam spectat, licet eò facilius referri posset, quia ad fluuij Romati *Limene* æstuarium iacet.

DITIONES INSERTÆ AGRO FOROIVLIENSI.

AGER
AQUILEIENSIS,
le Territoire d'Aquillee.

AQUILEIA: *Aquileia*, nobis *Aquillee*, Germanicè *Aglax*, de cuius nomine in Veteri diximus. Ab Attila destructa est cum eam triennio obsedisset, & desperasset nisi per Ciconiam animatus esset. Reparavit hanc Narfes. Paruit Longobardis, Carolo Magno, Berengariis, &c. tandem Patriarchis cessit. Iam in vicum redacta est, hincque indigenæ parum fani.

TERRITORIUM
MONTIS
FALCONIS
le Territoire de Montfalcon.

Mons Falconis: *Monte Falcone*, nobile, frequens, & opulentum oppidum, à Theodorico Rege Gothorum conditum, & Verruca dictum: iuxta hoc medicati fontes.

Folliana: *Fogliano*, olim arx condita à Venetis, ad prohibendas excursiones Turcarum, nunc in vicum redacta est.

Belfortia scopulus: *Belforte*, vepribus, & dumis conuestitus.

GORITIENSIS
COMITATUS

GORITIA: *Goritia*, & *Goritz*, ad Fl. *Lisanzo*: oppidum peropulentum & lautum, an antiquitè Iulium Carnicum, an Norcia, non leuis est quaestio: olim Comiti parebat Austriaco clienti, qui & se Principem dicebat: nunc ad Austriacum cum ditione vrbs deuoluta est, & duobus tantum annis hac ditione Veneti potiti sunt.

le Comté de Goritz,

Gradiscia: *Gradiscia*, propugnaculum excitatum, vna cum Folliana à Venetis an. 1472. vt his impedirentur deprædationes Ottomanorum; sed cessante metu Folliana concidit; Gradiscia in urbem non illepidam coaluit.

Austriaci iuris.

Renzanum: *Renzano*.

FLV. Romatus olim, nunc Limen, is, *Limene*, sic dictus quia fuit limes Marchiæ & Foroiulij aliàs.

Tiliauemptum maius: *Tatamento*.

Tiliauemptum minus: *Stella*.

Parall. Geogr. Tom. II.

CCccc

- VII Turrus, olim Turro: *Torre*, ex montibus Tarcentinis oritur.
- Ansa: *Ansa*, iam per incile deductus Palmam Nouam.
- Amphora: *Amfora*.
- FO- Natifo: *Natifone*, stadio vno ab Aquileia fluens urbem Forum Iulium alluens, & in Sontium cadens: vnde factum vt à quibusdam Aquileia ei affigatur; & fortè olim ad eam manu perductus.
- RO- Sontius: *Lisonzo*, cuius meminit Paulus Diaconus, à quo describitur non longè ab Aquileiâ: de vtroque in Antiquâ diximus.
- IV- LIEN- TIMAVVS: *Timauo*, de quo in Antiqua pluribus egimus; hodie eius scatebræ sunt plurimæ, immo aliquando pauciores, aliquando plures, iuxta pluuium aut serenum tempus: quatuor ferè millibus passuum tunc etiam occultatus fuit, ait Leander, emersusque variis capitibus statim fluuium nauigabilem conficit, & ad scopulum Belfortiam in mare cadit.
- SIS
- AGRI.

NVM. 3. *Marchia Taruifana*, la Marche Taruifane.

- VR- TARVISIVM: *Tarviso*, de cuius fabulosâ origine, vide si otium est Leandrum; certè nemo veterum hoc appellat, Plinius tantùm montium meminit, quos Taurifanos vocat: fit primùm eius mentio in historia Gothicâ, vbi dicitur facta esse sedes Marchionis Longobardici. De variâ eius fortunâ, & Dominis diximus in Historicis. Patria fuit Benedicti XI. qui matrem inopem agnouit, splendidè vestitam reiecit.
- Musistra: *Musestre*, ad Fl. Silem *Sile*.
- BE S Altinum: *Altino Rouinata* inter Zeram Fl. & Silim, ex eius ruinâ creuit sequens: olim in paludibus.
- Torcellum: *Torcello*, iam in Ducatu collocatur, & nos de eo hîc.
- Æquilia Insula: hodie *Isola destrutta* ab Heraclianis conditum oppidum.
- Heraclia, hodie meo iudicio *Citta Nuova destrutta*, quam condidere Concordienses, Altinates, & Aquileienses